

Μεγάλη Εβδομάδα: Από την κάθαρση στην Ανάσταση

Πολιτισμός / Δοκίμια

Στέλιος Κούκος

Η πορεία του Χριστού προς το εκούσιον πάθος θα μπορούσε να θεωρηθεί πως έχει χαρακτηριστικά τραγωδίας; Υπάρχουν στην εθελούσια πορεία του Χριστού διά των Παθών στη Σταύρωση, στην Ταφή και στην Ανάσταση όλα αυτά τα οποία συνθέτουν αυτό το αρχαιοελληνικό θεατρικό είδος; Το ίδιο δεν θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς και για τις ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας με την κορύφωσή τους το βράδυ της Ανάστασης;

Θα έλεγα πως η πρωτότυπη τραγωδία που έγραψε με την ίδια του τη ζωή ο Χριστός και ιδιαίτερα οι λατρευτικές συνάξεις της Μεγάλης Εβδομάδας πληρούν όλα τα στοιχεία του αριστοτελικού ορισμού της τραγωδίας. Υπογραμμίζουμε την περίπτωση των λατρευτικών συνάξεων, γιατί εδώ πράγματι λειτουργεί και η μίμηση: “Έστιν ουν τραγωδία μίμησις πράξεως σπουδαίας και τελείας...”.

Κατά τα λοιπά οι ακολουθίες αυτές συντίθεται από διαφορετικές πράξεις και επεισόδια, με συγκεκριμένο τελετουργικό, παρουσιάζονται με “ηδυσμένο λόγο”, δηλαδή με τους πανέμορφους ύμνους (ποίηση και μουσική), τα ευαγγέλια και τα άλλα ποικίλα αναγνώσματα, με πρωταγωνιστές που έχουν σαφείς και διακριτούς ρόλους: αρχιερείς, ιερείς, διάκονοι αλλά και οι ψάλτες, οι οποίοι αποκαλούνται και χοροί! Επίσης οι ακολουθίες περιέχουν ποικίλες δράσεις και δρώμενα, όπως η έλευση του Νυμφίου, ο Νιπτήρας, η Σταύρωση, η Αποκαθήλωση, ο Επιτάφιος και η περιφορά του, η πρώτη Ανάσταση με το εκρηκτικό “Ανάστα ο Θεός” το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου και το ακόμη πιο εκρηκτικό -που μοιάζει με πυρηνική σχάση- “Χριστός Ανέστη” τα μεσάνυχτα της ίδιας ημέρας. Να συμπληρώσουμε ακόμη πως το “δι’ ελέου και φόβου” είναι ιδιαίτερα έκδηλο και πασιφανές σε όλα τα κείμενα και τα δρώμενα, όπως βέβαια και στην ατμόσφαιρα των ακολουθιών.

Όλα αυτά υπερπληρούν τους όρους της τραγωδίας, καθώς “περαίνουν”, φέρνουν, μας οδηγούν στην κάθαρση. Άλλωστε Πάσχα σημαίνει πέρασμα και έτσι με το λυτρωτικό μήνυμα της νίκης του Θεανθρώπου επί του θανάτου οδηγούμαστε από την κάθαρση στην Ανάσταση!

Καλή Μεγάλη Εβδομάδα λοιπόν, αφού η συμμετοχή μας στα τεκταινόμενά της μοιάζει να δημιουργεί μέσα μας καταλλαγή, “κάθαρση”, και καλό Πάσχα, το οποίο μας φέρνει την πολυπόθητη Ανάσταση! Άλλωστε μόνο αυτή μπορεί να δώσει νόημα στην τραγική ζωή μας!

Εισαγωγή από το Αφιέρωμα της Εφημερίδας Μακεδονία που θα κυκλοφορήσει τη Κυριακή των Βαΐων 8/4/2017. Το αφιέρωμα περιλαμβάνει αδημοσίευτες εικόνες του Γιώργου Κόρδη.

<http://bit.ly/2oaAPN7>